

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

вищезазначені естетичні маркери, ми зможемо реконструювати живе народне побутування замовлянь як контекст, що, в свою чергу, дасть можливість глибше осягнути функцію того чи іншого естетичного маркера у тому чи іншому творі. Завдяки цьому все, що у сучасному літературознавстві називається індивідуально-авторською літературно-психологічною інтерпретацією фольклорного джерела, може бути описане через декодування фольклорно-магічних маркерів як архаїчних естетичних моделей мислення.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було вирішено поставлені на його початку завдання. З'ясовано специфіку

переродження замовлянь в інші фольклорні та літературні жанри, що пояснюється синкретизмом магічних текстів, який робить їх високо адаптивними та варіативними. Критеріями наукового підходу до вивчення проблеми художньої інтерпретації замовлянь в літературних творах названо естетичні маркери персоніфікації, паралелізму, символу, завдяки яким можна реконструювати філогенетичний контекст. З огляду на це, причинами, які зумовлюють формозмістову мінливість магічних жанрів та можливість використання їх у літературі, названо передусім ці ж естетичні маркери як продуктивні і досі моделі магічного та естетичного мислення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Драматичні твори: антологія / уклад. О. М. Савченко. Київ : Елібре, 2008. 608 с.
2. Ефименко П. Сборник малороссийских заклинаний. Москва : Катков и Ко, 1874. 70 с.
3. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури : Словник-довідник. Київ : Довіра, 2006. 703 с.
4. Москаленко М. Н. Українські заговляння. Київ : Дніпро, 1993. 307 с.
5. Чижевський Д. І. Історія української літератури (від початків до доби реалізму) / Дмитро Іванович Чижевський. – К. : Видавничий центр «Академія», 2003. – 568 с. – (Альма-матер)

*Стаття надійшла до редакції
14 квітня 2023*

ФОЛЬКЛОРНІ ОБРАЗИ ТА МОТИВИ У ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

УДК 821.161.2.09 шевченко:398

ЯКОВЕНКО ТЕТЯНА

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

ФОРОСТЯНА КАТЕРИНА

*здобувачка освітнього ступеня «бакалавр»
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Анотація. У статті розкривається вплив українського фольклору на творчість Тараса Шевченка, аналізуються його твори в аспекті поетики народної творчості та міфологізації України, досліджуються особливості творення українського національного міфу заради пробудження національної самоповаги у своїх співвітчизників.

Ключові слова: Тарас Шевченко, література, Кобзар, твори, поет, український національний міф.

Актуальність. Тарас Григорович Шевченко — центральна постать українського літературного процесу XIX ст. Його творчість мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української літератури, утвердивши в ній загальнолюдські демократичні цінності та піднісши її до рівня передових літератур світу. У своїй поезії Шевченко

звернувся до тем, проблем та ідей (соціальних, політичних, філософських, історичних, художніх), які до нього ще не порушувалися в українській літературі або порушувалися надто несміливо й соціально обмежено. Його поетична творчість міцно корениться в природному ґрунті народної пісні, з якої виросло все українське письменство

нової доби. В дусі тодішніх поглядів на значення фольклору на роль і пряме покликання "співця", що відображає "душу народу", яка знайшла свій найдосконаліший вираз якраз у народній творчості, Шевченко й був проголошений воістину "цілком народним".

Актуальність цієї статті зумовлена необхідністю нового прочитання поезії Тараса Шевченка в дискурсі усної народної творчості з метою поглиблення сучасної рецепції творчості Великого Кобзаря.

Аналіз наукових досліджень. Проблемі дослідження фольклорних образів та мотивів у творчості Тараса Шевченка значну увагу надано у працях І.Дзуби, Ю.Івакіна, П.Кралука, С.Федоренко та ін. Зокрема відображення подільських вражень у поезії Т.Шевченка досліджували П.Лісовий, Я.Поліщук, Є.Назаренко. Фольклор і специфіка ранньої поетичної творчості Т. Шевченка аналізували Є.Шаблювський, Ярмоленко Н. На даний час ця проблема перебуває в активній фазі вивчення. Більшість сучасних дослідників розглядають її як один з потужних чинників розвитку новітньої української поезії.

Мета публікації полягає у дослідженні поезії Т.Шевченка в аспекті впливу усної народної творчості на його поетичний світ в точки зору сучасності.

Виклад основного матеріалу. Безсмертна творчість великого поета й художника, революціонера-демократа Т. Г. Шевченка увійшла в золотий фонд української прогресивної культури. На його творчій спадщині виховувались цілі покоління українських письменників. В особі Шевченка його сучасники та письменники наступних поколінь бачили виразника дум і прагнень народу, натхненника в революційній боротьбі за визволення знедолених мас з-під соціального і національного поневолення. Наслідуючи бунтівне слово великого вчителя, вони далі розвивали його давні традиції в українській літературі — традиції реалізму, народності, демократизму й гуманізму.[3, 34 с.] Збагачуючи українську літературу новими життєвими темами й ідеями, Шевченко став новатором і в пошуках нових художніх форм та засобів. Автор "Кобзаря" виробляв і утверджував нове художнє мислення. Його значення в розвитку передової вітчизняної суспільної думки, соціальної і національної свідомості народу не менше, ніж в історії поезії.

Ще за життя Шевченка було помічено й переконливо доведено, що його поетична творчість міцно корениться в природному ґрунті народної пісні, з якої виросло все українське письменство нової доби; зокрема, після того, як романтизм підняв народну словесність на рівень творчого зразка, майже ідеалу. В дусі тодішніх поглядів на значення фольклору на роль і пряме покликання "співця", що відображає "душу народу", яка знайшла свій найдосконаліший вираз якраз у народній творчості, Шевченко й був проголошений воістину "цілком народним".

Глибоку внутрішню спорідненість з фольклором Тарас Шевченко відчував ще з раннього дитинства. Ще хлопчиком Тарас полюбив чарівну народну пісню, чув від кобзарів думи та історичні пісні, які знайомили його з героїчним минулим рідного краю. Дитячі враження залишили глибокий слід у свідомості Шевченка й мали величезний вплив на формування його особистості й на всю творчість. Уже в дитинстві він відчув на собі, що таке кріпацтво, сваволя поміщиків, знущання сильного над слабким, голод, сирітство й виснажлива праця. Героями його перших малярських і поетичних творів стануть прості люди, образи яких сповнені фольклорних рис. Щирим співчуттям і трепетною любов'ю сповнені його картини, що принесуть йому перші успіхи в Академії мистецтв - срібні медалі за картини "Хлопчик-жебрак, що дає хліб собаці" (1840), "Циганка ворожка"(1841), "Катерина" (1842). Його перші поетичні спроби теж наскрізь пронизані фольклорним духом. Вірші, що увійшли до його першого "Кобзаря"(1840) стали свідченням органічної єдності поета з поетичною стихією його народу.

Це була подія величезного значення не тільки в історії української літератури, а й в історії самосвідомості українського народу. Хоча "Кобзар" містив лише вісім творів ("Думи мої, думи мої", "Перебендя", "Катерина", "Тополя", "Думка — Нащо мені чорні брови", "До Основ'яненка", "Іван Підкова", "Тарасова ніч"), усе ж він засвідчив, що в українське письменство прийшов поет великого обдаровання. Такої непідробної природності, щирого ліризму й художньої майстерності українська поезія ще не знала. Пізніше І. Франко писав: "Поява Шевченкового "Кобзаря" 1840 р. в Петербурзі мусить уважатися епохальною датою в розвою українського письменства, другою після "Енеїди" Котляревського. Ся маленька книжечка відразу відкрила немов новий світ поезії, вибухла

мов джерело чистої, холодної води, заясніла невідомою досі в українському письменстві ясністю, простотою і поетичною грацією вислову". Враження, яке справив "Кобзар", підсилювалося, коли наступного року вийшла історична поема Шевченка "Гайдамаки" (написана в 1839-1841 рр.). Цими творами захоплювались Г.Квітка-Основ'яненко, М.Костомаров, П. Гулак-Артемівський, студентська молодь. Критичні відгуки на "Кобзар" і "Гайдамаки" були, за окремими винятками, позитивними. Майже всі рецензенти визнали поетичний талант Шевченка, хоча деякі консерватори докоряли, що він пише українською мовою..

У 1844 р. вийшло друге видання "Кобзаря". Усі ці твори належать до раннього періоду творчості Шевченка, коли він виключно заманіфестував себе як поет "мертвого" українського слова й "громади в сіряках".

В основі творів фольклорно-історичної течії лежать народні думи, історичні пісні, їхні героїзовані персонажі по-різному поєднані з інонаціональними фольклорними та літературними типами (оссіанівським, гайдуцьким, ідеалізованим козацьким української школи в польській літературі, байронічним тощо). Не йшлося про художнє дослідження минушини, а про її міфологізацію — вираження національного духу, створення українського національного міфу заради пробудження національної самоповаги або хоча б національної туги за минулим.

Шевченко нікого не наслідує. Творчо перетопивши в собі численні історичні, фольклорні, літературні джерела кількох слов'янських літератур, він далеко відривається від попередників міццю поетичного таланту, відчуттям органічної спорідненості з козацтвом та гайдамацтвом, побратимства з ним. Це дає йому змогу відтворити цілу симфонію настроїв, загальний дух Січі лаконізмом, точністю, стислістю й милозвучністю мови та вірша, "геніальною пластичністю" та "сміливістю поетичних помислів-образів" (П. Зайцев), бурхливістю співпереживання з тим, що зображує.

Яскраво виявляється неповторна художня індивідуальність поета з тільки йому властивими образним мисленням, стилем, колом улюблених тем, мотивів і образів; їхній синтез маємо в індивідуально шевченківському різновиді елегії — "Думи мої, думи мої...", написаної як програмовий вірш першого "Кобзаря", де вперше яскраво постає образ ліричного героя-поета з автобіографічними

моментами власної долі (сирітство, самотність, чужина) й виразно окресленими поетичними темами, що його хвилювали: ліричною темою кохання й героїчною темою козацької слави, — тобто власною творчою програмою.

Народні перекази й пісні були основним джерелом романтичної героїко-історичної епопеї "Гайдамаки", присвяченої Коліївщині — антифеодальному повстанню (1768) на Правобережній Україні проти польської шляхти (використав поет також історичні праці й художні твори українських, російських і польських істориків і письменників про Коліївщину). В умовах кріпосницької Росії поема, в якій возвеличувалося народне повстання проти соціального, національного й релігійного гноблення, сприймалася як політичний твір. Головним героєм поеми є повсталий народ, узагальнений образ якого конкретизований в індивідуальних образах-персонажах Яреми, Гонти, Залізняка, Волоха та ін. Сюжетна лінія наймита Яреми — рядового учасника Коліївщини — це історія того, як народне повстання розпрямило пригноблену людину, в якій в боротьбі за волю "виросли крила".

Другий видатний твір цього періоду — поема "Катерина", в якій поет уперше звертається до розробки сюжету про жінку-страдницю, покритку. Поема побутова за тематикою, етологічна за проблематикою, причому в основі передусім морально-етичного конфлікту поєднано національний та соціальний плани. Між літературними попередниками — європейська міщанська драма й сентиментальна повість (мотив кохання пана й "простолюдинки" з трагічним кінцем), байронічна поема — європейська й слов'янська (мотив кохання туземки з чужинцем, ліризм розповіді, особливості композиції та стилю). Ранній Шевченко — поет-романтик. Це романтизм протесту проти існуючої дійсності, в основі якого — мрії поета про кращу долю народу й утвердження його права та права окремої людини на свободу. У поезіях Шевченка знаходимо розробку образів і мотивів, характерних для його попередників (образи народного співця, козака, гетьмана, могили тощо). Оригінальність Шевченка-поета визначає не тільки його величезний і неповторний талант, а й соціальна позиція співця поневоленого українського народу. Романтичний герой раннього Шевченка — це насамперед борець за волю — Тарас Трясило ("Тарасова ніч"), Підкова ("Іван Підкова"), Гонти, Залізняк, Ярема ("Гайдамаки"), Гамалія ("Гамалія"). Романтизм

його,— писав Євген Маланюк,—завжди проектується на реальну Україну, він має сталий контакт з дійсністю, з пейзажем, з історією, з долею народу. Був це романтизм, що знайшов своє адекватне органічно-реальне втілення. ... Романтизм Шевченка— завдяки національній повнокровності поета— був завжди доведений до кінця, опуклий, яскравий, живий і реальний".

Висновки. Отже, у поезіях Шевченка знаходимо розробку образів і мотивів, характерних для його попередників (образи народного співця, козака, гетьмана, могили тощо). Романтизм Шевченка позбавлений містичних і казково-екзотичних мотивів, настроїв жаху, невиразно-абстрактного красномовства, туманної загадковості. Його фантастика— фольклорно природна, лагідна, є органічною народному побуту; характери його героїв, навіть гіперболізовано пристрасні й сповнені

контрастів,— усе ж не є відчужено індивідуалістичними, а природно виростають із народного середовища. "У ранній творчості Шевченка фольклорні образи, мотиви, типи відразу, вже "на корені", романтизуються", "або, навпаки, мотив романтичний фольклоризується" [9, С. 69, 70.]. З традиціями української і російської літератур Шевченка пов'язують насамперед розуміння високого суспільного призначення поезії, громадянське трактування історичної теми, "учительна" настанова пробудити в читача соціальну й національну свідомість. Однак будь-які впливи — літературні й фольклорні — входять у поезію Шевченка творчо переосмисленими. Вже його твори є новаторськими. Оригінальність Шевченка-поета визначає не тільки його величезний і неповторний таланти, а й соціальна позиція співця душі українського народу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дзюба І. Тарас Шевченко. — К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2005. — 704 с.
2. Зайцев П. Життя Т. Шевченка. - Париж-Нью-Йорк-Мюнхен, 1955. — 356 с.
3. Івакін Ю. Нотатки шевченкознавця., К., 1986. — 398 с.
4. Крالیук П. Волинь та Поділля в житті Тараса Шевченка: Монографія, оповідання. — Луцьк, ПВД «Твердиня», 2007. — 108 с.
5. Лісовий П. Т. Г. Шевченко і подільська літературна школа 50-60 років XIX ст. Т. Г. Шевченко і Поділля: Тези доповідей науково-практичної конференції, присвяченої 175-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка. — Кам'янець-Подільський, 1999. — С. 21-23.
6. Назаренко Є. Про датування відвіданя Т. Шевченком Кам'янця Шевченко і Поділля. — Кам'янець-Подільський, 1999. — С. 226-229.
7. Поліщук Я. Художнє осмислення вражень Подільсько-Волинської подорожі у творчості Тараса Шевченка. Т. Г. Шевченко і Поділля: Тези доповідей науково-практичної конференції, присвяченої 175-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка. — Кам'янець-Подільський, 1999. — С. 11-13.
8. Сваричевський А. На прекрасній Подолі. Сторінки подільської Шевченкіани. — Хмельницький, 2001. — 141 с.
9. Смаль-Стоцький С. Шевченкова етика («Варнак», «Марина», «Між скалами неначе злодій...», «Якби тобі довелося...», «Якби ви знали, паничі») Смаль-Стоцький С. Тарас Шевченко. Інтерпретації. — Черкаси: Брама, 2003. — С. 160-172.
10. Федоренко С. Т. Г. Шевченко у Кам'янці-Подільському (вересень-жовтень 1846) Шевченко і Поділля. — Кам'янець-Подільський, 1999. — С. 229-235.
11. Федоренко С. Т. Г. Шевченко по дорозі до Кам'янця (вересень 1846) Шевченко і Поділля. — Кам'янець-Подільський, 1999. — С. 221-226.
12. Шевченко Т. Кобзар. — К., 1977. — 547 с.
13. Ярмоленко Н. Фольклор і специфіка ранньої поетичної творчості Т. Шевченка Тарас Шевченко і європейська культура. — К.: Черкаси, 2000. — С.123-13

Стаття надійшла до редакції

25 січня 2023